

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/61/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221201272
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2221201272.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú F. H. D., nar. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov: matka - S. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX a otec - S. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/XX, D., zastúpený JUDr. Janou Hreňovou, advokátkou, so sídlom Koreničova 2, Bratislava, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 31. marca 2021, č. k. 20P/16/2021-23, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matke mení tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá a v napadnutej časti zákazu styku otca s maloletou ruší.

odôvodnenie:

1. Uznesením napadnutým odvolaním súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie trvajúce do právoplatného skončenia konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej, začatého na základe návrhu matky z 25.03.2021, ktorým maloletú F. H. D. zveril do osobnej starostlivosti matke a otcovi zakázal styk s maloletou.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 324 ods. 1 a § 325 ods. 1 CSP, § 2 ods. 1, § 111 a § 360 ods. 1 CMP, keď pri rozhodovaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia súd v súlade s účelom tohto inštitútu, ktorým je neodkladná úprava pomerov, vychádzal výhradne z obsahu návrhu a pripojených listín. Matka k návrhu pripojila aj rodný list maloletej, potvrdenie o návšteve školy, rodičovskú dohodu zo dňa 04.12.2018, rozsudok Okresného súdu Bratislava III z 21.02.2019, č.k. 37P/357/2018-44, prepis svojej elektronickej komunikácie s partnerkou otca z mája 2019, e-mail od otca z 02.07.2020 a ilustračné obrázky zbrane, ktorú mal mať otec položenú na nočnom stolíku počas spánku s maloletou, ako aj polohy, v akej mal otec s maloletou spať. Za účelom osvedčenia matkou uvádzaných skutočností súd požiadal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda o prešetrenie výchovného prostredia v rodine maloletej a rozhovor s ňou, ako aj zaslanie všetkých materiálov, ktoré mal už úrad o rodine k dispozícii. Obsah dokladov predložených matkou osvedčoval len existenciu súdom schválenej rodičovskej dohody a rozchod otca s partnerkou (stav aktuálny k 02.07.2020). Zo správy predloženej úradom však vyplynulo viacero závažných skutočností, keď podľa jednotlivých záznamov úrad kontaktovala matka maloletej ešte pred podaním návrhu na súd, a to najmä za účelom získania odbornej pomoci pre maloletú. Pri úvodnom rozhovore matka uviedla skutočnosti, ktoré sa svojim obsahom zhodujú s odôvodnením návrhu (nevhodné správanie otca k maloletej, prítomnosť nezabezpečených zbraní v domácnosti, dokonca ponúkanie alkoholu maloletej zo strany otca). Osobitne významné však boli najmä skutočnosti uvedené maloletou, ktorá bola na úrade vypočutá bez prítomnosti matky. Táto uviedla, že v domácnosti otca sa nachádzajú „len tak položené“ zbrane, pričom asi tri - štyri má otec a ďalšie jeho partnerka. Otec mal stále pri sebe zbraň, aj za opaskom, jednu mával i na nočnom stolíku, pričom tieto neboli nabité. Maloletej nebolo príjemné, keď otec prichádzal do kúpeľne počas jej sprchovania alebo ju volal do postele. Mával komentáre k jej postave, aká je

pekná, alebo že „je ceckatá“. Sama maloletá žiadala matku, aby dala zrušiť striedavú starostlivosť, aby si ju otec nemohol zobrať. Otec sa nevie správať k ženám a ani k deťom. Dvakrát videla, ako svoju partnerku zbil. Maloletej sa vysmieval a citovo ju vydieral, a to prostredníctvom SMS správ. Volával jej z toalety pri vykonávaní veľkej potreby tak, aby to maloletá videla. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že návrh matky vychádza z okolností, ktoré potrebu bezodkladnej úpravy pomerov odôvodňujú. Z predložených listín síce vyplýva, že maloletá sa nachádza vo výhradnej osobnej starostlivosti matky už od 04.06.2020 bez toho, aby sa otec domáhal realizácie aktuálne platného rozhodnutia o striedavej starostlivosti, avšak s ohľadom na stanovisko maloletej, ktoré sama prezentovala vo vzťahu k otcovi, je nariadenie neodkladného opatrenia potrebné za účelom zaistenia stability jej výchovného prostredia a vytvorenia pocitu bezpečia. Maloletá mala sama žiadať matku o zmenu aktuálneho súdneho rozhodnutia a vyjadrila želanie nebyť s otcom v kontakte, uviedla pritom skutočnosti nasvedčujúce tomu, že vo vzťahu k maloletej mohol byť zo strany otca spáchaný i trestný čin. Za týchto okolností súd nemohol ponechať pomery účastníkov bez úpravy, nakoľko hrozí, že v prípade vynucovania kontaktu s maloletou zo strany otca, ktorý má tendenciu správať sa nevyspytateľne, by mohlo dôjsť k ohrozeniu maloletej, ktorá je vzhľadom k svojmu veku a ešte nespracovaným zážitkom osobitne zraniteľná. Z uvedených dôvodov súd vyhovel návrhu matky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti a súčasne, hoci to matka nenavrhol, zakázal styk otca s maloletou, ktoré oprávnenie vyplýva súdu z ust. § 360 ods. 1 CMP v spojení s § 23 ods. 2 CMP, nakoľko po posúdení opísaných skutočností považoval takéto rozhodnutie za dočasne potrebné kvôli jej ochrane. Súčasne súd poznamenal, že počas trvania nariadeného neodkladného opatrenia zostáva predchádzajúce súdne rozhodnutie (rozsudok OS Bratislava III z 21.02.2019, č.k. 37P/357/2018-44) v platnosti vo výrokoch, ktorých sa neodkladné opatrenie netýka (spoločné zastupovanie maloletej a správa jej majetku, povinnosť otca platiť výživné).

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec dieťaťa, ktorý navrhol uznesenie vo výroku I. zmeniť a návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť a vo výroku II. uznesenie zrušiť. Poukázal na to, že aj keď úvodná veta rozhodnutia o neodkladnom opatrení predpokladá, že toto bude trvať iba do právoplatného skončenia konania o úprave práv a povinností rodičov k maloletej na základe návrhu matky zo dňa 25.03.2021, tak samotné podanie matky nesmerovalo a nesmeruje k začatiu konania vo veci, ale iba a výlučne matka žiadala vydať neodkladné opatrenie. Otec nemá vedomosť o tom, že by bol podaný návrh na začatie konania vo veci samej a ani súd sám nezačal konanie ex officio. Súd tak rozhodol neodkladným opatrením bez toho, aby považoval za potrebné riešiť vec meritórnym rozhodnutím, kde by bolo možné pri prejednaní veci reálne zistiť materiálnu pravdu a skutočný stav veci, a rovnako tak bez toho, aby matke uložil povinnosť podať návrh na začatie konania vo veci samej, pričom samotné neodkladné opatrenie nie je časovo viazané alebo limitované inou právnou skutočnosťou, nástupom ktorej by toto neodkladné opatrenie stratilo platnosť. Už zo samotného návrhu matky je zrejmé, že dcéra sa s ním nestretáva už od septembra minulého roka, čiže aktuálne osem mesiacov, pričom vo faktickej osobnej starostlivosti matky je od júna 2020, čiže už takmer rok. Nie je preto zrejmé, na základe akých skutočností súd dospel k záveru, že je nevyhnutné bezodkladne upraviť pomery. Dieťa aj matka odmietajú jednostranne komunikáciu s ním, pričom obe majú otca zablokované v mobilných telefónoch. Jediný zákonný spôsob, ako by sa otec mohol domáhať reálneho výkonu svojich rodičovských práv na základe schválenej rodičovskej dohody, by bolo podanie návrhu na výkon súdneho rozhodnutia, čo však nespravil a naopak sa opakovane snažil s matkou a dcérou riešiť vzniknutú situáciu mimosúdne, čo však matka odmietala a odmieta. Súd na základe jednostranných informácií, ktoré matka poskytla, vyhodnotil, že otec má tendenciu správať sa nevyspytateľne, a to bez toho, aby bolo dôveryhodným a hodnoverným spôsobom preukázané, že tomu skutočne tak je. Otec nevidí žiaden zákonný dôvod na to, aby bolo potrebné nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým dieťa bude zverené do osobnej starostlivosti matky, pretože otec rešpektoval a rešpektuje, že o dcéru sa matka fakticky stará od júna minulého roka. Nikdy nespravil žiaden krok k tomu, aby bolo potrebné riešiť situáciu zásahom zo strany súdu a už vôbec nie takým zásahom, ktorý výraznou mierou obmedzil jeho rodičovské práva. Pokiaľ matka skutočne verí tomu, čo uviedla v jej návrhu, tak otec nerozumie, ako je vôbec možné, že pripustila, že až do leta minulého roka fungovala striedavá osobná starostlivosť rodičov a zároveň, ako je možné, že nikdy po celý ten čas neriešila stav dieťaťa, ktorý popisuje a nevyhľadala odbornú pomoc minimálne pre dcéru. V rámci konania vo veci samej bude trvať na vykonaní znaleckých posudkov a riadne sa podrobí akémukoľvek dokazovaniu a vyšetrovaniu, pretože obvinenia matky, ktoré vzniesla smerom k jeho osobe, považuje za absolútne nepravdivé a hlavne za tak závažné, že ich nemožno ignorovať a pripísať iba rodičovskému boju o dieťa. Fakt, že matke evidentne vadí jeho nová partnerka, je evidentný z celého podania. Z jeho pohľadu je postúp matky iba jej reálnou snahou o absolútne obmedzenie jeho kontaktu s dieťaťom. Nerozumie tomu, prečo

sa maloletá na jeho adresu smerom k matke a kolíznemu opatrovníkovi vyjadruje tak negatívne, avšak napriek tomu mu záleží na tom, aby maloletá bola v poriadku, aby mohol dcéru pomôcť, mal možnosť nájsť dôvody a príčiny jej aktuálneho postoja a reparať ich vzťah. Väčšina matkou uvádzaných tvrdení sa nedá reálne vyvrátiť, čo matka nepochybne dobre vie, pretože podľa ich obsahu to všetko boli situácie, ktoré nie je možné reálne verifikovať a ide o tvrdenie proti tvrdeniu. Mal za to, že matka jednostranným a zjavne vopred plánovaným konaním jednoznačne prejavila svoj postoj k tomu, že jej jediným cieľom bolo a je zamedziť kontakt dcéry a otca. Matka absolútne nerešpektuje právo otca ako rodiča a už vôbec nerešpektuje jeho právo na súkromný a rodinný život. Obaja rodičia majú diametrálne odlišné povahy a vnímanie života, a z tohto diametrálne odlišného vnímania života a sveta rodičov vyplývajú aj nezhody v domácnosti a vzťahu. Poprel, že by niekedy brával dcéru do krčmy, tak ako to tvrdí matka. Poprel, že by dcéru neuhradil obedy v škole, alebo že by dieťa sedelo hladné pred školou a čakalo, kým sa ostatné deti najedia. Zásadne sa ohradil voči tomu, že by matku a dcéru akýmkoľvek spôsobom fyzicky napádal a ohrozoval zbraňami. Svoju bývalú partnerku nikdy netýral a fyzicky nenapádal. Práve naopak, agresívnou bola matka, pričom za jednu z hlavných a zásadných príčin stupňujúcich sa prejavov agresivity striedaných s depresiami považuje otec veľmi intenzívne a veľmi dlhodobé užívanie marihuany zo strany matky. Skutočnosť, že otec si našiel partnerku, s ktorou zdieľa spoločné záujmy a má si s ňou aj čo povedať, narozdiel od matky, je pre matku zjavne neakceptovateľná napriek rokom, ktoré uplynuli od rozchodu účastníkov konania. Absolútne odmietol a poprel krivé obvinenie, že by dcéru niekedy so zbraňou ohrozoval alebo dokonca jej mieril na hlavu. Uvedené však nie je reálne možné dokázať, keďže je to tvrdenie proti tvrdeniu. Aj po incidente zo 04.06.2020 medzi ním a jeho partnerkou sa s matkou dohodol, že dcéra bude na čas bývať u nej, pričom počas leta za nimi chodil a spolu trávili čas, pričom na konci leta bola dcéra týždeň u neho a otec mal za to, že situácia sa upokojila. Dcéra s ním normálne komunikovala, on jej opakovane vysvetlil, že ho celý incident mrzí a strávili spolu veľmi príjemný čas, pričom boli na návšteve aj u otcovej mamy. Slovník dcéry a jej komunikácia smerom k nemu kopíruje v mnohom slovník matky a jej postoje smerom k nemu. Zásadne odmietol, že by dcéra počas striedavej osobnej starostlivosti bola u neho zanedbávaná, šikanovaná, týraná, ponižovaná kýmkoľvek či akokoľvek inak zanedbávaná. Dcéra sa začala počas celého leta 2020, kedy už nebola v jeho starostlivosti, potulovať nekontrolovane po D. s partiou mladých ľudí, pričom často malo dochádzať k nevhodnému a na vek detí až neprimeranému správaniu sa na verejnosti.

4. K odvolaniu otca dieťaťa sa písomne vyjadrila matka maloletej, ktorá navrhla napadnuté uznesenie z dôvodu vecnej správnosti potvrdiť. Uviedla, že dňa 24.03.2021 podala Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately po vypočutí maloletej bez prítomnosti matky podnet na prešetrenie na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Dunajskej Strede. Vzhľadom k otcovej snahe mariť vyšetrovanie šírením radikálnych klamstiev o matke a dcéru a kvôli horúčkovitej snahe ovplyvňovania svedkov, matka podala dňa 20.05.2021 na Okresnej prokuratúre Bratislava III oznámenie o skutočnostiach, že mohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu s podrobnejším popisom. Ona má vážny záujem o prešetrenie násillia a hlavne zastavenie násillia páchaného otcom na vlastnej dcéru, pričom nič nefabuluje a dcéru v jej výpovedi verí. Vzhľadom na nespracované traumatické zážitky a závažnosť opakovaného násillia, ktorému dcéra v prítomnosti otca počas striedavej starostlivosti čelila, by zrušenie uznesenia súdu vyvolalo opakovanú viktimizáciu maloletej dcéry. Podľa jej názoru dieťa nemôže byť tlačené do kontaktu s násilníkom, voči ktorému nabralo odvalu, žiadalo o príležitosť vypovedať, a týmto sa pokúsilo zabrániť pokračovaniu násillia. V záujme chrániť dcérin telesný, duševný a mravný vývoj prvoinštančný súd vydal uznesenie, ktorým pre dcéru zabezpečil tak potrebný bezpečný priestor na uzdravenie a spracovanie zažitého násillia počas obdobia striedavej starostlivosti. Poukázala na to, že otec prejavoval o dcéru záujem, iba keď to bolo pre neho výhodné a pre získanie verejného uznania. Otec matku krivo očierňoval aj u pediatričky, pričom ona sa o dcéru vždy príkladne starala. Uviedla, že striedavá starostlivosť sa nielen že neosvedčila, ale vytvorila v duši dieťaťa hlboké rany, ktoré môžu zanechať na dcéru dlhodobý nežiaduci dopad pri vytváraní medziľudských vzťahov a prístupu k životu.

5. K vyjadreniu matky sa písomne vyjadril otec, ktorý zotrval na obsahu svojho odvolania. Uviedol, že vôbec nepotrebuje odvádzať a odpútať pozornosť od merita veci a je plne pripravený zúčastniť sa tak trestného konania, ktoré matka iniciovala a rovnako tak konania vo veci samej. Bude iba rád, ak súd vo veci začne konať, pretože počas celého tohto konania nemá žiadnu relevantnú informáciu o svojej dcéru, či už od matky, alebo od CPPPaP v Dunajskej Strede.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - otec dieťaťa (§ 359, § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je

tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. d/ CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie otca dieťaťa je dôvodné.

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie, na základe ktorého bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matke a otcovi bol zakázaný styk s maloletou.

8. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia (§ 360 a nasl. CMP) vo všeobecnosti vyplýva, že sa jedná o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery účastníkov, pričom nárok (prípadne právo), ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana formou neodkladného opatrenia, nemusí byť nepochybne preukázaný, musí byť však osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia je tiež zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodíť nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom je vždy potrebné posúdiť, či touto dočasnou úpravou pomerov nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých účastníkov nad nevyhnutnú mieru a či dočasná úprava pomerov sleduje legitímny cieľ. Neodkladné opatrenie z dôvodu potreby dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi nariaďuje súd aj vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, keď je potrebné na čas (spravidla do rozhodnutia vo veci samej) upraviť starostlivosť o maloleté dieťa, vyživovaciu povinnosť, prípadne styk rodiča s dieťaťom.

9. Odvolací súd narozdiel súdu prvej inštancie dospel k záveru, že zo strany matky maloletej nebola dostatočným spôsobom osvedčená potreba dočasnej úpravy pomerov spôsobom navrhnutým neodkladným opatrením a rovnako nebol dôvod na uloženie zákazu styku otca s maloletou.

10. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí o dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia vychádzal zo správy kolízneho opatrovníka, ktorý vykonal pohovor s maloletou v neprítomnosti matky, pričom pri tomto pohovore mala maloletá uviesť skutočnosti odôvodňujúce nariadenie neodkladného opatrenia. Prvoinštančný súd pri posúdení hodnovernosti výpovede maloletej však žiadnym spôsobom neprihliadol na skutočnosť, že maloletá sa v starostlivosti otca nenachádzala už od polovice minulého roka, keď po incidente zo dňa 04.06.2020 sa táto nachádzala vo výlučnej starostlivosti matky s výnimkou pár dní na konci leta minulého roka, kedy bola u otca, pričom návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo strany matky súdu došiel až dňa 25.03.2021, teda takmer po desiatich mesiacoch od ukončenia realizácie striedavej osobnej starostlivosti rodičov o maloletú, a teda pokiaľ by matka mala vedomosť o závadnom správaní sa otca vo vzťahu k maloletej, celkom nepochybne by takýto návrh podala ihneď po zistení týchto informácií, keď je predpoklad, že maloletá vzhľadom na matkou tvrdené dobré vzťahy s maloletou, by sa matke zdôverila ihneď, a nie až po dlhšom čase, kedy s otcom nebola v absolútne žiadnom kontakte.

11. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie preventívnej ochrany ich práva pred ich porušením, či ohrozením. V konaní súdu o starostlivosti o maloleté deti je nariadenie neodkladného opatrenia vždy nevyhnutné starostlivo uvážiť, či sú pre takéto neodkladné opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Neodkladné opatrenie nemá nahrádzať rozhodnutie vo veci samej a je dôvodné ho nariaďiť vtedy, ak je ohrozený vývin a záujem maloletého dieťaťa, jeho výchova, výživa a bez nariadenia neodkladného opatrenia by reálne mohlo dôjsť k poškodeniu záujmu maloletého dieťaťa.

12. Podľa názoru odvolacieho súdu neboli splnené zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, keď ani pre potreby rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neboli zistené skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodíť, že by bolo ohrozené zdravie a mravný vývin maloletej, nakoľko z obsahu spisového materiálu nevyplývalo osvedčenie takého správania sa otca, ktoré by napĺňalo v sebe hrozbu vyššie uvedeného. Už vôbec z obsahu vykonaného dokazovania nevyplývala potreba, aby súd z úradnej povinnosti zakázal otcovi styk s maloletou, a to i s prihliadnutím na to, že otec sa v súčasnosti v snahe vyhnúť sa traumatizovaniu maloletej styku a realizácie striedavej osobnej starostlivosti nedomáha s tým, že chce vyčkať na rozhodnutie vo veci samej.

13. Dôvodnou bola i námietka otca, že v súčasnosti neprebíha podľa jeho názoru konanie vo veci samej, keď uvedené z návrhu došlému súdu prvej inštancie dňa 25.03.2021 nevyplýva, vzhľadom na to, že i podľa názoru odvolacieho súdu predmetom tohto návrhu bol len návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia.

14. Z obsahu spisového materiálu však celkom nepochybne vyplynulo, že v prípade nepodania návrhu na začatie konania zo strany jedného z rodičov bude dôvodným začať konanie vo veci samej z úradnej povinnosti, v ktorom na základe zistenia skutočného stavu súd posúdi, ktorý spôsob úpravy výkonu rodičovských práv a pomerov k dieťaťu je v záujme maloletej.

15. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zverení maloletej do starostlivosti matky podľa § 388 CSP zmenil tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a v napadnutej časti uloženia zákazu styku otca s maloletou podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil, keď dôvody na vydanie takéhoto rozhodnutia neexistovali.

16. Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).